

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoP/31/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113204077
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8113204077.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Martina Kopinu v právnej veci navrhovateľa I.. C. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. E. č. XXX, toho času bytom X. č. XX, XXX XX G., občan SR, zastúpený JUDr. Zdeňkou Vokálovou, advokátkou, so sídlom Hlavná 61, 080 01 Prešov, proti odporkyni I.. S. C., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. E. č. XXX, toho času B. XX, J. - O., občianka SR, právne zastúpenej: JUDr. Mariánom Gelenekym, advokátom so sídlom v Starej Ľubovni, Garbiarska 20, v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k mal. D. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. E. č. XXX, toho času B. XX, J. - O. a mal. D. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. E. XXX, toho času X. č. XX, XXX XX G., zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove, o odvolaní navrhovateľa a odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2P 38/2013-404 zo dňa 25.9.2014, jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výrokoch III., IV, V.

II. Z r u š u j e sa rozsudok vo výrokoch o styku rodičov a detí a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia sa vec v r a c i a prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

III. D á v a sa podnet na začatie konania o vzájomné informovanie sa rodičov o výchovno-vzdelávacom stave detí.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „prvostupňový súd“) výrokom I. manželstvo účastníkov rozviedol, výrokom II. mal. D. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok, výrokom III. mal. D. zveril do osobnej starostlivosti otca, ktorý ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok, výrokom IV. otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu mal. D. sumou 350,00 Eur mesačne, výrokom V. matke uložil povinnosť prispievať na výživu mal. D. sumou 100,00 Eur mesačne, výrokom VI. styk otca s mal. D. upravil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párný víkend v mesiaci od piatka od 20.00 hod. do nedele do 14.00 hod., počas letných prázdnin každý párný rok od 01.07. od 12.00 hod. do 31.07. do 20.00 hod., počas Vianočných sviatkov každý párný rok od 23.12. od 12.00 hod. do 30.12. do 18.00 hod, každý nepárný rok od 30.12. od 18.00 hod. do 07.01. do 14.00 hod. a počas Veľkonočných sviatkov každý párný rok od štvrtka od 20.00 hod do utorka do 14.00 hod., výrokom VII. styk matky s mal. D. upravil tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým každý nepárný víkend v mesiaci od piatka od 20.00 hod. do nedele do 14.00 hod., počas letných prázdnin každý párný rok od 01.08. od 12.00 hod. do 31.08. do 20.00 hod., počas Vianočných sviatkov každý nepárný rok od 23.12. od 12.00 hod. do 30.12. do 18.00 hod, každý párný rok od 30.12. od 18.00 hod. do 07.01. do 14.00 hod., počas Veľkonočných sviatkov každý nepárný rok od štvrtka od 20.00 hod. do utorka do 14.00 hod., výrokom VIII. a IX. obom rodičom uložil povinnosť maloletých na styk

riadne pripraviť, v stanovenom čase ich odovzdať druhému z rodičov na adrese ich bydliska, a naopak druhý rodič je povinný maloletú/maloletého v stanovenom čase prevziať a odovzdať na adrese svojho bydliska, výrokom X. v prevyšujúcej časti návrh zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a zároveň vyslovil, že o trovách štátu súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti veci samej samostatným uznesením (výroky XI. a XII.).

2. Prvostupňový súd v odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoze sa účastníci nevedeli dohodnúť. Otec po vykonanom znaleckom dokazovaní navrhoval mal. D. zveriť do osobnej starostlivosti matky s tým, že výživné z jeho strany by malo byť určené vo výške 100,00 Eur mesačne, a mal. D. navrhoval zveriť do jeho osobnej starostlivosti s tým, že výživné od matky nežiada. Matka trvala na tom, aby boli obe deti zverené do jej osobnej starostlivosti.

3. Na základe výsledkov vykonaného znaleckého dokazovania mal súd prvého stupňa za preukázané, že najviac rešpektujúcim záujmy oboch maloletých detí je zverenie mal. D. do osobnej starostlivosti matky a mal. D. do osobnej starostlivosti otca. Mal. D. podľa vyjadrení znalca preferuje osobu matky a mal. D. preferuje osobu otca.

4. Pri určení výšky výživného súd vychádzal z potrieb oprávneného a prihliadol na možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov. Za takýchto okolností dospel k záveru, že je v schopnostiach otca prispievať výživným na mal. D. mesačne sumou 350,00 Eur a v schopnostiach matky prispievať výživným na mal. D. 100,00 Eur mesačne.

5. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie otec aj matka maloletých detí. Navrhovateľ v odvolaní uviedol, že rozhodnutie vo výroku o výživnom považuje za nepreskúmateľné. Výživné pre mal. D. vo výške 350,00 Eur mesačne považuje za nadhodnotené. Tiež mu nie je zrejmé, na základe čoho boli odôvodnené potreby mal. D. vyhodnotené vo výške 100,00 Eur mesačne. Navrhol preto rozhodnutie v tejto časti zrušiť, príp. zmeniť tak, že výživné na mal. D. súd zníži na 250,00 Eur a na mal. D. zvýši na 150,00 Eur. Za nesprávne považuje aj rozhodnutie o úprave styku nezohľadňujúce odporúčania súdneho znalca. Uviedol, že súdom upravený styk bude pre všetkých veľkou záťažou, najmä s prihliadnutím na cestovanie (G. - J.). Zároveň navrhol spôsob úpravy styku.

6. Matka maloletých detí odvolaním napadla predmetný rozsudok vo výroku III., V., VI., VII., VIII. a IX. V odvolaní uviedla, že rozhodne nesúhlasí s tým, aby bol mal. D. zverený do osobnej starostlivosti otca, čo by viedlo k rozdeleniu súrodencov. Spochybnila závery znalca týkajúce sa zverenia mal. D. do starostlivosti otca. K úprave styku matka uviedla, že táto je v hlbokom rozpore so záujmami maloletých, poukazujúc na vzdialenosť a cestovanie. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a zveril mal. D. do osobnej starostlivosti matky a zaviazal otca prispievať na výživu mal. D. sumou 250 Eur a upravil styk otca a maloletých detí.

7. K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka. Rozhodnutie súdu vo výroku o výživnom na mal. D. považuje za správne. Nesúhlasí s navrhovanou úpravou styku, pretože tak by bola so synom len jeden víkend v mesiaci a zároveň navrhla tri alternatívy úpravy styku.

8. Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky vyjadril svoj nesúhlas s tým, aby bol mal. D. zverený do jej osobnej starostlivosti. Konštatoval, že súdny znalec ani samotná matka neuviedli žiadne skutočnosti, ktoré by spochybnili otcovu schopnosť postarať sa o maloleté deti. Navrhol rozsudok vo výroku o zverení mal. D. do osobnej starostlivosti otca potvrdiť. Čo sa týka výroku o styku, otec sa stotožňuje s matkou, že súdom upravený styk nie je v praxi realizovateľný.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p., nariadil kontrolné znalecké dokazovanie a pojednávanie na deň 23. 6. 2016 a zistil, že rozsudok je vo výrokoch III., IV., V. vecne správny.

10. Vzhľadom na skutočnosť, že matka spochybnila vypracovaný znalecký posudok Mgr. J. J. a trvala na ďalšom znaleckom dokazovaní, čo podporil aj kolízny opatrovník, odvolací súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie a vypracovaním znaleckého posudku poveril PhDr. E. C., PhD.

11. V závere znaleckého posudku PhDr. E. C., PhD. uviedol, že pre mal. D. je dominantnou osobou otec. Jeho vzťah k matke je tiež pozitívny, avšak nedosahuje takú intenzitu ako vzťah k otcovi. Do svojej primárnej rodiny zaraďuje otca, jeho terajšiu manželku, nevlastnú sestru L. a D.. V prípade zverenia do osobnej starostlivosti jedného z rodičov odporúča ponechať mal. D. v starostlivosti otca. K otázke vplyvu rozdelenia súrodencov znalec uviedol, že to by mohlo pôsobiť ako rizikový faktor. Striedavú starostlivosť znalec neodporučil. Zároveň odporučil, aby v záujme postupnej úpravy ich vzájomného vzťahu rodičia spoločne využili poradenské, prípadne psychoterapeutické služby príslušných poradenských inštitúcií.

12. Matka so závermi kontrolného znaleckého posudku týkajúce sa zverenia maloletých nesúhlasila. Uviedla, že mal. D. je otcom manipulovaný.

13. Na pojednávaní konanom dňa 23.06.2016 právna zástupkyňa otca uviedla, že so závermi znaleckého posudku sa stotožňuje. K výživnému konštatovala, že od podania písomného odvolania vo veci došlo na strane otca maloletých detí k zmene jeho pomerov, vzhľadom na to, že dňa 30. 1. 2014 sa mu narodila dcéra L. z manželstva a syn C. 19. 3. 2015, preto navrhla, aby súd zmenil výživné na D. na 150 Eur mesačne. Právny zástupca matky vo svojom vyjadrení na pojednávaní poukázal najmä na problém rozdelenia súrodencov, medzi ktorými je silné puto. Matka poukázala na časť znaleckého posudku, podľa ktorého je pre matku príznačná vysoká emocionálna stabilita, emocionálna zrelosť, citová vyrovnanosť, vnútorná psychická vyrovnanosť. Má všetky osobnostné predpoklady na to, aby so svojím výchovným prístupom vytvárala potrebné podmienky pre zdravý psychický a sociálny vývin detí. Ďalej sa odvolala na tvrdenie znalca, že u mal. D. badať znaky duševného vyčerpania a potreby ukludnenia a vzťahovej stabilizácie.

14. Opatrovník maloletých detí navrhol zveriť maloletého D. do osobnej starostlivosti otca a čo sa týka výživného, navrhol výživné 250 Eur pre D. a 100 Eur pre D., zároveň navrhol úpravu styku a navrhol, aby súd uložil povinnosť rodičov informovať sa o výchovnovzdelávacích výsledkoch.

15. V časti o zverení mal. D. do starostlivosti otca a vo výrokoch o výživnom sa odvolací súd stotožňuje so skutkovým a právnym stavom konštatovaným prvostupňovým súdom a odvolací súd si osvojuje náležité a presvedčivé odôvodnenie zo strany prvostupňového súdu.

16. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZoR“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

17. Možno predpokladať siahodlhé diskusie o príčinách rozhodnutia mal. D., každopádne jeho rozhodnutie v čase rozhodovania súdu je jasné, a to žiť v terajšom prostredí, ktoré je pre neho stabilné a vytrhnutie z tohto prostredia by bolo vážnym zásahom do práva dieťaťa. Záujmy rodičov v tomto smere museli ustúpiť - zdá sa, že relevanciu zohralo vytrhnutie detí z tunajšieho prostredia. Pri rozhodovaní o zverení mal. D. do starostlivosti niektorého z rodičov súd v nemalej miere prihliadal aj na výsledky znaleckého dokazovania, pričom dvaja znalci sa zhodli na tom, že je v záujme maloletého zachovať doterajší stav a ponechať ho v osobnej starostlivosti otca. Matka nepochybne tiež spĺňa podmienky osobne starať sa o mal. D., avšak súd prihliadol na rozhodnutie maloletého, ako aj na závery znalcov.

18. Odvolací súd z hore uvedených dôvodov v tejto časti rozsudok vo výroku III. potvrdil ako vecne správny (§ 219 O.s.p.).

19. Vo vzťahu k výrokom o výživnom je neprehliadnuteľný nadštandardný príjem otca (pre porovnanie priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve v roku 2015 bola vo výške 883 Eur, čistý príjem otca z výkonu funkcie sudcu je viac ako 2 000,00 Eur mesačne) a tomu zodpovedá spravodlivý rozsudok o výživnom. Odvolací súd zdôrazňuje, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Preto neobstoja argumenty otca, že určené výživné je nadhodnotené skutočným odôvodneným potrebám mal. dieťaťa. Vzhľadom na uvedené a prihliadnuc na príjem otca, súd považuje výživné vo výške 350,00 Eur mesačne za primerané. Rovnako aj matka je zo svojho príjmu schopná platiť výživné pre mal. D. vo výške 100,00 Eur mesačne. Túto sumu súd nepovažuje za neprimeranú, a to aj vzhľadom na potreby maloletého, ktorý sa venuje viacerým aktivitám, ktoré je potrebné financovať.

20. Podľa § 62 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZoR“) obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

21. Podľa § 75 ods. 1 „ZoR“ pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Na základe uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že súd prvého stupňa vykonal dostatočné dokazovanie a správne porovnal majetkové pomery oboch rodičov ako aj odôvodnené potreby mal. D. a mal. D., rovnako správne prihliadol na osobnú starostlivosť oboch rodičov, pričom vo svojom rozhodnutí správne skonštatoval, že je v schopnostiach otca prispievať na výživu mal. D. sumou 350,00 Eur mesačne a v schopnostiach matky prispievať na výživu mal. D. sumou 100 Eur mesačne, preto odvolací súd potvrdil rozsudok vo výrokoch IV. a V. ako vecne správny postupom podľa § 219 O.s.p.

23. Vo vzťahu k styku odvolací súd musel brať na zreteľ na najnovší vývoj vzťahov a dospel k záveru, že rámec pre stretávanie rodičov s deťmi sa dá vylepšiť a v tomto smere bude mať relevanciu prebiehajúce konanie o styku. Odvolací súd bral do úvahy skutočnosť, že úprava styku v rozsudku nevyhovovala ani jednému z rodičov, preto by takáto úprava viedla k ďalšiemu narastaniu napätia, čo by v konečnom dôsledku malo negatívny dopad na maloletých. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v tejto časti rozsudok zrušil a v rozsahu jeho zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie postupom vyplývajúcim z ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.

24. Odvolací súd uznal argumenty kolízneho opatrovníka o dôležitosti vzájomného informovania sa rodičov o výchovnozdelávacom procese detí, a preto prvostupňový súd bude ex offio konať, preto odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku III. tohto rozsudku postupom podľa § 24 ods. 5 „ZoR“.

25. Na odvolacom pojednávaní bola vypočutá maloletá D., ktorá okrem iného uviedla, že čo sa týka skúšobného roka, ona si to rozmyslela, ona už nechce ísť na skúšobný rok, mamka by jej veľmi chýbala. Na záver odvolací súd poznamenáva, že nadobudol veľmi dobrý pocit zo suverénneho vystúpenia mal. D. a na margo poznámky o rozdelení detí súdom je potrebné konštatovať, že vzhľadom na okolnosti prípadu ich súd spája maximálne koľko len to okolnosti umožňujú.

26. Vo vzťahu k žiadosti matky o poskytnutie primeranej lehoty v súvislosti s vyjadrením k vyjadreniu otca voči odvolaniu matky odvolací súd uvádza, že vyjadrenie, ku ktorému žiadala matka odročenie pojednávania, neobsahovalo žiadne nové skutočnosti. Odvolací súd po oboznámení podania otca na pojednávaní v pojednávaní pokračoval, podanie otca obsahovalo odkaz na rozhodnutie ústavného súdu, matka bola zastúpená advokátom. Rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne prístupné verejnosti, o to viac je prístupné na oboznámenie advokátovi matky, podanie otca v ďalšom neobsahuje žiadne nové skutkové a právne argumenty, viac-menej sa konštatuje doterajší obsah skutkového stavu. Odvolací súd nevidel žiadny dôvod na odročovanie pojednávania. Podanie otca bolo celé prečítané na pojednávaní.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).